

Halászzati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XV. évfolyam

2014
április

A Magyar Haltermelők és Halászzati Vízterület-hasznosítók
Szövetségének Lapja

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György
E LAPSZÁMUNK A VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

Alapszabályt is módosított a közgyűlés

A Magyar Haltermelők és Halászzati Vízterület-hasznosítók Szövetsége (MAHAL) közgyűlését március 7-én, a Hunguest Hotel Griff „Smaragd” különtermében tartották. A napirendi pontokban szerepelt az a tájékoztató, amelynek keretében Dr. Szathmári László igazgató a szövetség működését érintő fontos változásokról számolt be. A második napirendi pont keretében a szövetség alapszabályát módosították, mégpedig a szövetség rövidített nevével, a székhelyáthelyezéssel és a képviseleti jog kiterjesztésével kapcsolatban. A harmadik napirendi pontot Bardócz Tamás, a VM Erdészeti, Halászzati és Vadászati Főosztály vezetőjének a 133/2013. (XII. 29.) VM-rendelet várható hatásairól adott tájékoztatója volt, és ismertette a HOP III. prioritási tengely aktualitásait.

A közgyűlést – Dr. Németh István elnök megbízásából – Csoma Gábor elnökhelyettes vezette. A közgyűlés tisztségviselőinek, napirendi pontjainak a megszavazása után Csoma Gábor elsőként Szathmári Lászlót kérte fel a tájékoztatója megtartására. Az idén január 15-ével munkába állt új igazgató megköszönte a bizalmat, amelyet a megválasztásakor kapott. Az igazgató programja már ismert, hiszen nemcsak a közgyűlés előtt megtartott elnökségi ülésen ismertette, hanem a Halászzati Lapok februári számában is megjelentek az igazgató tervei. Eszerint 13 pontban foglalmazta meg a legfontosabb tennivalókat, amelyek között szerepel egyebek között a halfogyasztás növelése a közösségi halmarketing program segítségével, az ágazat PR-tevékenységének hatékonyabbá tétele. A legfontosabb feladatok között szerepel a tagokkal való szorosabb kapcsolattartás kialakítása, a tagtársak véleményének, gondjainak, problémáinak megismerése, ezáltal az érdekképviseleti munka színvonalának emelése.

Szathmári Lászlótól – egyetemi, oktatói tevékenységéből adódóan – nem idegen a pályázatokon való részvétel. Ezért is célozta meg, hogy nem csupán a halászzati tevékenységhez kapcsolódó pályázatokon

Csoma Gábor elnökhelyettes vezette a közgyűlést

kíván részt venni, hanem olyan pályázati lehetőségeket is szeretne kihasználni, amellyel az érdekképviseleti, oktatási-képzési tevékenység fejlesztése is támogatható. Az igazgató arra is vállalkozott, hogy a FEAP-ban a MAHAL nemzetközi képviselőt ellássa, nem csorbítva ezzel ifj. Lévai Ferenc tevékenységét sem. De fontos a szövetség további nemzetközi kapcsolatainak szélesítése, erősítése is, így a környező országok pontytenyésztő szervezeteivel is

Tartalom

Tájékoztató a társfinanszírozott támogatások 2014-es ellenőrzéséről	3
Uniós projekt a halfaj- és a termékválaszték bővítésére	4
Szakmai fórum Debrecenben	4
Gasztronómiai kitüntetés	5
A Hortobágy, a minőségi ponty hazája	6

felveszi a kapcsolatot. Újdonságként számolt be a közeljövőben realizálódó francia kapcsolatról is. Mindamelllett a hazai államigazgatási szervezetekkel (Vidékfejlesztési Minisztérium, NÉBIH, MVH stb.), a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával, más civil szervezetekkel (MASZ, MOHOSZ stb.) is jó kapcsolatok kialakítására, ápolására törekszik a szövetség. A megszokott gyakorlatnak megfelelően folytatódik a szövetség jogszabálytervezetekhez köthető véleményalkotási tevékenysége, és továbbra sem mondhat le a halász szakma a hal áfájának mérsékléséről és a szolgáltatott víz árának a csökkentéséről.

A szövetség vezetése fontosnak tartja a környezetgazdálkodási program folytatását, mégpedig oly módon, hogy ne csökkenjen a programban résztvevő gazdaságok támogatottsági szintje. Az igazgató fontosnak tartja a természetes vizek halállományának a rehabilitációját, és ebben a halgazdaságok, tenyésztő szervezetek segítségét kérte. Az innováció, a technológiai transzfer fejlesztéséről továbbra sem szabad lemondani. A szakmunkásképzés beindításának támogatása ugyancsak jövőt építő feladata a szövetségnek, ezért is öröndetes, hogy már az idén beindul két intézményben a halászzati szakmunkásképzés. A szakmai tanulmányutak szervezése továbbra is jelen lesz a szövetség életében. A programpontok ismertetése után Szathmári László beszámolt a székház eladásának körülményeiről, a nehézségek

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

ről, a költözésről, és bemutatta a szövetség új irodáját.

A második napirendi pont keretében a közgyűlés három ponton módosította a szövetség alapszabályát. Az egyhangú szavazás végeredményeként a szövetség a jövőben nem a Magyar Haltermelők, és Halászati Vízerület-hasznosítók Szövetsége, hanem a MAHAL nevet használja. Miután a Vöröskő utcai székházat eladta a szövetség, ezért a székhelyét is módosítani kellett, eszerint a szövetség új székhelye: 1113 Bartók Béla út 152. A törvényes képviseletben is történt változás, hiszen az elnök, az elnökhelyettesek mellett az ügyintéző szervezet mindenkorai igazgatója is lehetőséget

szépet kapott a szövetség törvényes képviseletére.

Az új halgazdálkodásról szóló törvény és a hozzá kapcsolódó 133/2013. (XII. 29.) VM-rendelet várható hatásairól nem lehet eleget beszélni. *Bardócz Tamás*, a VM Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztályának vezetője minden alkalmat megragad annak érdekében, hogy párbeszédet folytasson az érintettekkel, így a magyar halásztársadalom képviselőivel is. A főosztályvezető az aktuális helyzetről adott új információkat. A szeptemberben hatályba lépett új halgazdálkodási törvényt decemberben már módosítani kellett, mert néhány adatvédelmi szempontot is figyelembe kellett venniük a jogalkotóknak. Az élethez is hozzá kellett igazítani a jogsza-

Bardócz Tamás főosztályvezető készségesen válaszolt a kérdésekre is

bály néhány paragrafusát, ennek eredményeként az állami jegy forgalmazásából 10 százalék részesedés jár a horgászjegy forgalmazóknak. Decemberben jelent meg a végrehajtási rendelet, amely január elsejétől hatályos, így a rendelet gyakorlati bevezetése, a hatósági magatartás kialakítása jelenleg is tart. Új hatósági szervként jött létre a NÉBIH-en belül a halgazdálkodási másodfokú hatóság, amelynek feladatait *Csachné Rubint Etelka* hatósági és igazgatási szakreferens látja el. A minisztériumban is bővítették a természetes vizekkel foglalkozó kollégák körét, *Udvari Zolt* mellett *Seres Róbert* dolgozik ezen a területen.

Az új szabályozás céljait már sokszor, sok helyen elmondta a főosztályvezető. Csak emlékeztetőül: az egyik legfontosabb célja az a szabályozásnak, hogy az ország szinte valamennyi természetes vizén bekövetkezett folyamatot, nevezetesen az őshonos halállományok háttérbe szorítását megállítsák, a folyamatot megfordítsák s a halállományt növeljék. A másik fontos cél, a horgászat, a horgászturizmus fejlesztése mellett, hogy a halászat is fennmaradjon. A szabályozással átláthatóvá vált a halászati tevékenység, így ellenőrzött, legálisan fogott hallal lehet ellátni a hazai lakosságot, a hazai piacot. A VM továbbra is kiemelt figyelmet fordít a haltermelés fejlesztésére, szabályozására, s ehhez a törvény megfelelő keretet ad. Például tisztázták a halastó fogalmát, s egyszerűsödött a hal halastóból való kifogásának engedélyezési rendszere is.

Az új szabályozás háromszintű. Alapja a törvény, amelyben már a halfogó eszközök használatát is szabályozták és a halászatra jogosító okmányok körét is meghatározták. Ez a szint nem változtatható, ez országosan állandó. A második szint a rendeleti szabályozás, amely a törvényre épülve született, és meghatározza azokat a szabályozási pontokat, amelyekben el lehet térni az országos szabályozástól. Ilyen például a méretkorlátozással védett halfajok tilalmi időszaka, méretkorláta, kifogható mennyisége. Az eltérések meghatározásához szükséges a halgazdálkodási hatóság hozzájárulása is. A harmadik szintet a helyi

ÚJ SZÉCHENYI TERV

SAJTÓKÖZLEMÉNY

„Az akvakultúra ágazat kitörési pontjainak komplex, versenyképességet szolgáló fejlesztése” című projekt megvalósítása
2014.01.10.

Az ÖKO 2000 Környezetvédelmi, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. mint konzorciumvezető, több mint egymilliárd forint vissza nem térítendő támogatást nyert a „K+F Versenyképességi és Kiválósági Szerződések” című pályázaton, az Új Széchenyi-terv keretében. A közel 1,5 milliárd forint összköltségvetésű beruházásból „Az akvakultúra ágazat kitörési pontjainak komplex, versenyképességet szolgáló fejlesztése” című projekt valósul meg.

Az AquaFuture konzorcium küldetése a magyar halászati ágazat akvakultúra szektorában piacorientált kutatás-fejlesztési tevékenységek elvégzése, innovatív, költségoptimalizált termékek, technikák, technológiák és módszerek kifejlesztése, valamint továbbfejlesztése. Az akvakultúra szektort termelési oldalról a tőzsgazdasági haltenyésztéssel és intenzív haltermeléssel foglalkozó vállalkozások reprezentálják, míg a piacra jutást halfeldolgozót üzemeltető gazdasági

társaságok közreműködésével valósítja meg a konzorcium. A projekt a „farmtól az asztalig” koncepció elemeit tartalmazza.

A projekt fő feladatait azon vállalkozói igények generálták, melyek a hazai akvakultúra-technológia és termelés versenyképességét hátráltatják, mely problémák megoldása komoly piaci előrelépést jelentenek az ágazat egésze számára. A konzorcium azonosította azokat az elemeket, melyek javítása és fejlesztése kitörési lehetőséget biztosít az ágazat számára. Így a szakterületet teljes körűen, a termelési alapoktól a feldolgozott termék piacra juttatásáig szükséges fejleszteni, ezáltal érhető el olyan jelentőségű hatás, mely ágazati szinten hazánkban és az EU-ban már mérhető eredményt generál.

A projekt megvalósítása 2014. január 1. és 2017. december 31. között zajlik. A projekt céljairól és a projektmegvalósítás előrehaladásáról további információ a konzorciumvezetőtől és az ÖKO 2000 Kft. munkatársaitól kérhető az oko2000@kabel2.hu e-mail címen.

ÖKO 2000 Kft.

Cím: 2340 Kiskunlacháza, Hatház u.38.

E-mail: oko2000@kabel2.hu

Honlap: www.oko2000.hu www.aquafuture.hu

www.ujszechenyiterv.gov.hu

Tájékoztató a társfinanszírozott támogatások 2014-es ellenőrzéséről

szabályozás jelenti, amelynek az a lényege, hogy a szabályozásban meghatározott eltéréseket alkalmazhatja, s azokat is, amelyeket a rendelet nem szabályoz, ám ez utóbbihoz már nem rendelhet hatósági eljárást. Például a csónakos horgászatról nem rendelkezik a rendelet, ezért csak helyi eszközökkel szankcionálható a szabályozás ellen vétkező horgász.

A HOP III. prioritási tengely aktuális helyzetéről szólva a főosztályvezető elmondta, hogy két vonalon történik a közösségi halmarketing forrásainak a felhasználása. Az egyikről az előző lapszámunkban beszámoltunk: a közösségi halmarketing program a közbeszerzési kiírásokkal már elindult. A programban megfogalmazott célokat professzionális marketing cégek fogják megvalósítani. A másik vonal pályázati úton lesz elérhető a szakmai szervezetek és a kutató intézetek számára. Ebből a forrásból ágazati marketingtevékenységet és kutatási projekteket lehet megvalósítani. A tisztánlátás érdekében a főosztályvezető elmondta, hogy a két szakmai szervezet (MAHAL, MASH) pályázhat 50-50 millió forintba, amelyből az ágazati és a helyi marketingtevékenység, az információáramlás, kiadványok, kutatási projektek támogathatók. Ezt a forrást 2015 év végéig lehet felhasználni, s várhatóan nyár elején már a szerződés is megkötődhet.

Több kérdés is megfogalmazódott a főosztályvezető előadása után. *Farkas György* a tógazdasága körül kialakult földtulajdoni helyzet lehetetlenségét vázolta. *Újhelyi Dezső* az új törvényből adódó, halászokra vonatkozó bejelentési kötelezettségeket kifogásolta. *Dankó István* a vízügyi engedélyekkel kapcsolatos problémákról szolt. *Bardócz Tamás* arra kérte a szövetség vezetését, hogy gyűjtse össze a tagok földügyekkel kapcsolatos problémáit, amelyre a minisztériumból egy szakember fog választ adni. A vízügyekkel kapcsolatban elmondta, hogy most van az a pillanat, amikor a szövetség a tagjai véleményét hangoztathatja, mert a kormány nyitott a vélemények befogadására.

H. Gy.

A KPMG március közepén, az Európai Halászati Alap magyarországi felhasználásának 2014. évi rendszerellenőrzése keretében megkezdte a 2013-as év ellenőrzését a Halászati Operatív Program keretében megítélt támogatások nyertes kérelmezőinek szűrőpróbaszerű ellenőrzésével. Jogosan vetődik fel a kérdés, hogy az MVH ellenőrzése után vagy előtt miért ellenőrzi egy másik szervezet is ugyanazt a beruházást, ráadásul úgy, hogy nem is minden esetben az MVH-ellenőrzéssel megegyező dokumentumokat kér az ügyfelektől. Az alábbiakban megpróbálunk választ adni a kérdésre, ugyanakkor kérjük az ügyfeleket, hogy a támogatások felhasználásának ellenőrzése során működjenek együtt az illetékes szervekkel!

A monitoring és az ellenőrzés szerepét nem lehet elégszer hangsúlyozni. A HOP egy átfogó ágazati terv, amely magában foglalja a magyar halgazdálkodás támogatási rendszerének döntő többségét. Az Európai Halászati Alap magyar támogatási keretének felhasználási lehetőségéhez – hangsúlyozzuk: a lehetőségéhez – el kellett fogadtatnunk a programunkat az Európai Bizottsággal. Ehhez be kellett mutatnunk a fejlődési-fejlesztési irányokat, amelyeket úgynevezett monitoring-mutatókkal fejeztünk ki. Nem volt elég általánosságban kijelentenünk, hogy a halfogyasztás növeléséhez árualapot biztosító halastavakat akarunk építeni és a korszerűtleneket fel kívánjuk újítani; meg kellett mondanunk, hogy ez hány hektárt jelent. Ahhoz, hogy a program teljesülési folyamatát be tudjuk mutatni, úgynevezett éves haladási jelentést kell készítenünk, amely bemutatja, hogy éppen hol tartunk a megvalósításban. A pontos és megbízható monitoring adatok nemcsak a program megvalósulásának mutatói, hanem a következő tervezési időszak célkitűzéseit megalapozó információk.

Az Európai Halászati Alapból a Halászati Operatív Program keretében megalkotott támogatási rendeletek szerinti támogatásokat pénzügyileg a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal kezeli és ellenőrzi. Ezt

„hagyományos” ellenőrzésnek tekinthetjük. Ennél bonyolultabb a KPMG ellenőrzése. A támogatásoknak átláthatónak kell lenniük, és ez nemcsak az egyedi támogatásokra, hanem az egész támogatási rendszerre vonatkozik. Ahhoz, hogy Brüsszel megítélje a magyar támogatási keret tervezett felhasználását, egy úgynevezett rendszerleírás kellett elfogadtatnunk. Ebben a leírásban gyakorlatilag az egész támogatási eljárásrend rögzítésre került. Ezt a rendszerműködést ellenőrzi a HOP Ellenőrző Hatósága a KPMG bevonásával.

Az ellenőrzés kiterjed az irányító hatóság és az MVH ellenőrzésére, sőt, azok ellenőrzéseinek ellenőrzésére is. Ennek az átfogó ellenőrzésnek része az egyes projektek vizsgálata is, amelynek során az MVH által vizsgált dokumentumokon kívül más dokumentumokat is kérhetnek. Az éves rendszerellenőrzés után jegyzőkönyv és jelentés készül, és amennyiben a működést befolyásoló észrevételek nem kerülnek rögzítésre, az Ellenőrző Hatóság úgynevezett megfelelőségi nyilatkozatot küld az Európai Bizottságnak, ami a támogatásrész lehívásának záloga (itt támogatás alatt a Magyarországnak megítélt EHA keretet értjük).

Ezalatt zajlik egy harmadik ellenőrzési folyamat is: az igazoló hatóság ellenőrzése. Ebben az esetben az ügyfelek nem találkoznak az ellenőrökkel, mert ilyenkor az MVH-nál ellenőrzi a lehívásra váró elszámolt összegek jogosságát. Ha az igazoló hatóság mindent rendben talál, feladja a Bizottságnak az úgynevezett „lehívást” – az adott időszakban az elszámolt és a nemzeti költségvetésből kifizetett ügyfelek ellenőrzött „csomagját”. Ezután a Bizottság átutalja Magyarországnak az esedékes összeget. A támogatások tehát a költségvetés által is előfinanszírozottak, és a Bizottság a kifizetés előtt a fent vázolt, hármas kritérium szerinti maximális biztonságra törekszik.

Az Európai Bizottság gyakorlatilag bármit bármikor ellenőrizhet. Leegyszerűsítve így néz ki a folyamat, melynek része az ügyfelek ellenőrzése is. Így talán érthető, ha esetenként egy ügyfél több ellenőrzéssel is találkozhat, és nem minden esetben kéri ugyanazokat a dokumentumokat. Ez a meglehetősen bonyolult rendszer – visszaütve a bevezetőben leírtakra – valamilyen szinten maguknak az ügyfeleknek az érdekeit is szolgálja. Egy uniós társfinanszírozott beruházás – ki nem mondva – egy nagyon komoly tanúsítvány is. Tanúsítvány arról, hogy a pályázó a legszigorúbb uniós követelményeknek is megfelelően valósítja meg elképzeléseit.

*Halászati Operatív Program
Irányító Hatóság*

**HIRDESSZEN
A HALÁSZATI LAPOKBAN!**

HIRDETÉSFELVÉTEL:

Petróné Márton Gyöngyi

(06-1) 273-2287

e-mail:

marton.gyongyi@magyarmezogazdasag.hu

Hajcsér Anna

(06-1) 273-2303

e-mail:

hajcser.anna@magyarmezogazdasag.hu

Uniós projekt a halfaj- és a termék-választék bővítésére

Idén január 29-én és 30-án az Európai Bizottság „Diversify” („Növeld a sokféleséget”) nevű projektje Görögországban, Kréta szigetén, Heraklionban, a Görög Tengerkutató Központban (Hellenic Center of Marine Research, HCMR) tartotta nyitó tanácskozását. A projekt teljes címe: „Az európai akvakultúras termelés gazdagítása a fajválaszték növelését gátló tényezők eltávolításával, új termékek előállításával és új piacok feltárásával”.

Az 5 éves időtartamú, 11,8 millió euró költségvetésű projekt koordinátora Dr. Constantinos C. Mylonas, a Tengerbiológiai, Biotechnológiai és Akvakultúra Intézet (IMBBC) kutatója. Az intézet a Görög Tengerkutató Központ három intézetének egyike. A Diversify projekt az Európai Bizottság által támogatott akvakultúra-kutatási projektek eddigi egyik legnagyobbja. A program végrehajtásában 38 partnerintézmény és -szervezet vesz részt Spanyolországból, Franciaországból, Olaszországból, Görögországból, Izraelel, Belgiumból, Hollandiából, Dániából, Norvégiából, az Egyesült Királyságból, Németországból és Magyarországról. Magyar részről a Magyar Akvakultúra Szövetség (MASZ) tagja a nemzetközi konzorciumnak.

A Diversify projekt számos olyan új, il-

lve növekvő jelentőségű halfajt azonosított, amelyek termelésében nagy lehetőségek vannak, és amelyek jelentősen hozzájárulhatnak az EU akvakultúra szektorának bővüléséhez. Ezek a fajok gyorsan növekednek, nagy a piaci méretük, illetve széles választékú termékekkel dolgozhatók fel, sokféle és magas hozzáadott értékkel rendelkező új termékekkel látva el a fo-

A Diversify projekt egyik célja a süllő recirkulációs rendszerű nevelési technológiának kidolgozása

gyasztókat. A kutatásba bevont fajok a következők: sashal (*Argyrosomus regius*, angol neve meagre); óriás borostyáncsuka (*Seriola dumerili*, angol neve greater amberjack); roncssügér (*Polyprion americanus*, angol neve wreckfish); óriás laposhal (*Hippoglossus hippoglossus*, angol neve Atlantic halibut); tengeri pér (*Mugil cephalus*, angol neve grey mullet); és süllő (*Sander lucioperca*, angol neve pikeperch).

A fajok kiválasztásánál figyelembe vették biológiai és gazdasági potenciáljukat, azt, hogy lefedjék az egész európai régiót, és stimulálják különböző típusú akvakultúra-rendszerek fejlesztését. A projektben 12 kis és közepes vállalkozás (KKV) és/vagy nagyvállalkozás vesz részt. A kutatóintézetek és a vállalkozások együttműködése arra irányul, hogy felszámolja azokat a problémákat, amelyeket különböző országokban az akvakultúra fajválasztékának növelésére irányuló folyamatban lévő, illetve nem régi projektek írtak le az említett halfajokra vonatkozóan. A kutatások a következő tudományterületen folynak majd: szaporodás és genetika; takarmányozás; lárvanevelés és piaci hal előállítás; halegészségügy; termékminőség és szocio-ökonómia.

A kiválasztott fajok termeléstehnológiájának fejlesztése mellett a projekt szocio-ökonomiai kutatási komponense magában foglalja a piacfejlesztési lehetőségek, az akvakultúra termékekről alkotott vélemények, a piaci igények, a vásárlói preferenciák, a termékfejlesztési lehetőségek, illetve a hozzáadott érték növelési lehetőségeinek vizsgálatát. Az eredmények segítik majd az EU akvakultúra ágazatát abban, hogy célirányosabb legyen a marketingmunka és növekedjen a nemzetközi versenyképesség. A projekt magyar résztvevője, a Magyar Akvakultúra Szövetség a süllőtenyésztési és -termelési technológiák eredményeinek elterjesztésére irányuló munkában vesz részt.

A projekt kutatási programjába bevont egyetlen édesvízi halfaj a süllő. A kutatás a süllő recirkulációs rendszerekben alkalmazható intenzív nevelési technológiájának kidolgozására, illetve tökéletesítésére irányul. Az utóbbi években a természetesvízi fogások csökkenése a süllő intenzív nevelési lehetőségeinek kihasználására irányította a figyelmet. Jelenleg, mintegy 10 farmon nevelnek süllőt Európában recirkulációs rendszerekben, és az általuk termelt mennyiséget évi 300-400 tonnára becsülik. A süllő iránti növekvő igényt figyelembe véve újabb intenzív süllőnevelő tele-

Szakmai fórum Debrecenben

A Debreceni Egyetem és a Magyar Akvakultúra Szövetség (MASZ) szakmai fórumot rendezett március 28-án. A fórumon a halász szakma képviseltette magát. A rendezvény *Legyen az innováció a MAHOP (2014–2020) vezérlőelve* címet viselte, és célja, hogy a kutatók és a termelők együtt, összefogva tegyenek az ágazat lendületvételéért. Az eseménynek a Debreceni Egyetem AGTC Kazánháza adott otthont.

Dr. Szűcs István egyetemi docens, a MASZ alelnöke az esemény beharangozójában elmondta, hogy az egyetem és a Magyar Akvakultúra Szövetség (MASZ) együttműködésének fontos célja, hogy segítse az innováció területén a kutatók, az ágazati szakpolitikai döntéshozók és a gyakorlat szereplői közötti párbeszédet. Az innováció, a kapcsolódó ágazati támogatások rendszerével együtt, stratégiai jelentőségű terület, amely alapvetően befolyásolja az ágazat fejlődését, versenyképességét, fenntarthatóságát és jövőjét.

A témakör fontosságát szem előtt tartva a MASZ a Debreceni Egyetemmel közösen, hagyományaihoz híven, immáron negyedik alkalommal szervezett interaktív szakmai fórumot Debrecenben, az ágazat kutatóinak és a termelői szféra képviselőinek részvételével. A rendezvény alapvető célja hozzájárulni ahhoz, hogy az innováció meghatározó legyen a MAHOP végrehajtása során a 2014 és 2020 közötti időszakban.

A rendezvényen vitaindító, illetve gondolatébresztő előadások hangzottak el, melyeket felkért hozzászólások követtek. Ezt követően minden résztvevőnek lehetősége nyílt részletesen kifejteni véleményét az adott témára vonatkozóan, de örömmel fogadták az új témák és innovatív ötletek felvetését is. Minden ágazati szereplőt és érdeklődőt arra kértek, hogy aktív részvételével járuljon hozzá a rendezvény sikeréhez, illetve a halászati ágazat innovációjának erősítéséhez. *(A fórum részleteiről a májusi lapszámunkban számolunk be.)*

h-n

pek épülnek, illetve tervezik azok építését. Az intenzív süllőnevelés főbb akadályai a következők: (a) stressz iránti nagy érzékenység, amely hirtelen elhullást okoz; (b) alacsony lárvamegmaradás, illetve a lárvá deformáltsága; (c) az anyaállományok genetikai hátterének nem kellő ismerete.

A Diversify projekt célja az ismert problémák kiküszöbölésével a termelési költségek csökkentése, illetve a termelésbiztonság növelése, így a süllőtermelés bővítése az EU akvakultúrájában.

A Diversify projektet az Európai Bizottság 7. Keretprogramja (7FP-KBBE-2013) finanszírozza. További információk állnak rendelkezésre a projekt internetes honlapján (www.diversifyfish.eu), illetve információk kérhetők a projektkoordinátortól Dr. Constantinos C. Mylonastól is (Email: mylonas@hcmr.gr; Telefon: +30 2810 337878). A projektről rendszeres magyar nyelvű tájékoztatás található a Magyar Akvakultúra Szövetség (MASZ) honlapján (www.masz.org), de kérhető tájékoztatás a MASZ titkártól, *Békefi Emesétől* is (bekefi.emese@masz.org).

Reméljük, hogy a Diversify projekt eredményei segíteni fogják a süllő intenzív nevelésére irányuló hazai kezdeményezéseket, és hozzájárulnak majd a hazai süllőtermelés volumenének növeléséhez!

V. L.

Gasztronómiai kitüntetés

A Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség legutóbbi közgyűlésén rangos kitüntetések adtak át. A halász szakma elismeréseként a kitüntetettek között volt *Dr. Csoma Antal*, a gyomaendrődi Körösi Halász Szövetkezet elnöke, szövetségünk korábbi elnöke is. A Gasztronómiáért Érdemérem odaítélését azzal indokolták, hogy Csoma Antal a világversenyeken szereplő nemzeti és megyei szakácscsapatok felkészülését támogatta, a vad-, és halételek még szélesebb körű elterjesztését szorgalmazta, továbbá évtizedeken keresztül szervezte a különböző főzőversenyeket, amelyeken gyakran zsűrielnökként is részt vett.

Ennél jobb helyre aligha kerülhetett volna ez a gasztronómiai elismerés, hiszen Csoma Antal már a múlt század hatvanas éveinek végén bekapcsolódott a MAHAL országos halfőzőversenyeinek szervezésébe, és a szövetség elnökeként is jelentős támogatást biztosított ahhoz, hogy az idén már a negyvenedik, jubileumi Országos Halfőző Versenyt rendezhetik meg az utódok a gödöllői egyetemen.

Szűkebb hazájában, Gyomaendrődön is elindította a helyi halfőzőversenyt, amely

Dr. Csoma Antal tavaly köszönt le a Békés Megyei Vadász Szövetség elnöki posztjáról

már a 15. évfordulóját is megérte és nemzetközivé nőtte ki magát. A Békés Megyei Vadász Szövetség elnöki posztjáról több évtizedes munka után tavaly mondott le. De azért említhetjük a Békés megyei vadásznappokra szervezett vadéltelző-versenyt is, amely ma már elhagyhatatlan eseménye a megyei vadásznappak, és szintén hozzájárult a vadételek népszerűsítéséhez.

Kedves Tóni, szívből gratulálunk!

H. Gy.

GARANT
Aqua

**Aqua Garant haltáp -
Minőség Ausztriából!**

www.aqua-garant.com

Aqua-Garant: Az Ön megbízható partnere haltakarmányozásban!

- **Halliszt**
jó minőségű fehérje a gyors növekedésért
- **Halolaj**
az Omega-3 zsírsav nagyon fontos az emberi táplálkozásban
- **Extrudált**
magas a táp hatékonysága

GMO-mentes
EU-VO 1829/2003 rendelet alapján

NOACK
GROUP OF COMPANIES

Forgalmazza a
Noack Magyarország Kft!
1118 Budapest
Budaörsi út 131/B fsz. 1-2.
Telefon: +36 / 1 / 246 6527
Fax: +36 / 1 / 246 6930
Email: akerek@noack.hu

A Hortobágy, a minőségi ponty hazája

A Hortobágyi Halgazdaság Zrt. nem csupán idehaza, de Európában is élvonalos a méreteit tekintve. Az ötezer hektáron gazdálkodó, 100 százalékban állami tulajdonú cég a haltermelés mellett szolgáltató tevékenységet is folytat, hiszen a különböző korosztályú élőhal és a feldolgozott haltermékek előállítására, kínálatára mellett természetvédelmi, vízgazdálkodási szolgáltatást is nyújtanak. Foglalkoznak horgászattal, ökoturizmussal (madarászat, fotósturizmus, halászati bemutató), programszervezéssel, hidrobiológiai, állategészségügyi szolgáltatással is. Nem csoda, hogy Lupsán Róbert vezérigazgató naptára sűrűn jegyzett.

Nem először járok a Czinege utcai székházban, ahol a Hortobágyi Halgazdaság Zrt. egy emeletet bérel. Kérdésemre a vezérigazgató elmondta, hogy a Hortobágyi Nonprofit Kft. irodaházába három éve költöztek át, mert a saját irodaházuk olyan állapotban volt, hogy már nem lehetett benne dolgozni.

A tavalyi évük kereskedelmi szempontból sikeresen zárult, de év végére annyira kiürültek a tavak, hogy idén tavasszal csak a kötelezően leszerződött ügyfeleket tudják kiszolgálni, exportáru nem maradt. Egy évvel korábban négyszer több hallal indították az évet, ami abból adódott, hogy az őszi forgalmuk visszaesett, míg a decemberi csúcsezon a megszokott szinten zajlott. Tavaly viszont az október-november hónapok voltak erősebbek az előző szezonénál, illetve nem volt annyi lehalászott hal sem, mint 2012-ben. Ez utóbbit azzal magyarázza a vezérigazgató, hogy tavaly nehéz pénzügyi évet zártak, nehezen tudták megoldani a takarmányozást, s a hal átlagsúlya sem érte el a korábbi értéket. A visszafogott takarmányozás miatt

nem a megszokott súlygyarapodást tapasztalták a halállományukban. Mindezek ellenére jobb volt az értékesítés, mint egy évvel korábban, s ez ad magyarázatot a kisebb induló készletre.

A halász szakma szerint a Hortobágyi Halgazdaság a méreteiből adódóan mindig is meghatározta a piaci trendet, a hal árát, amely az elmúlt tíz évben alig-alig nőtt. A vezérigazgató úgy véli, hogy piacvezetőként valóban diktálják az árat, ám az árletörő vádat visszautasítja, mert a cég – legalább is a vezérigazgató regnálásának kezdete óta – drágábban adja a halat, mint a vetélytársak. A decemberi hónapban sok minden eldőlt, hiszen ekkor folynak a tárgyalások a következő évi halárakról a nagy bevásárlóközpontokban, de a cég vezetése igyekszik nem engedni a nyomásnak, és évről évre – ha csak kis mértékben is – emelik a hal árát. Az élő hal ára persze nem enged nagy mozgásteret, de a feldolgozott termékekénél, amely iránt rendre nő a vásárlói igény, már lehet érezhetően magasabb árat elérni.

A Hortobágyi Halgazdaság Zrt., mint a

Lupsán Róbert vezérigazgató

hazai tógazdasági haltenyésztési ágazat legnagyobb piaci szereplője, az évszázados hagyományok megőrzése mellett a modern termelési technológiák alkalmazásával szolgálja ki a felmerülő piaci igényeket, hangsúlyozta Lupsán Róbert. A cég éves szinten megközelítően kb. 2500 tonna áruhatat termel meg, melynek átlagos mennyiségi megoszlása halfajok szerint a következő: 70 százalék ponty, 20 százalék busa, 5 százalék amur, 4 százalék ragadozó halfajok (harcsa, csuka, süllő) és egy százalékban az egyéb halfajok. A lehető legjobb kiszolgálási színvonal biztosítása érdekében a cég már éveken keresztül alakította a termelési technológiáját, hogy a partnereik egész évben folyamatosan hozzájussanak a kiváló minőségű Hortobágyi Hal[®]-hoz. A termékek kifogástalan minőségét a szigorú elvek mentén alkalmazott haltermelési technológia, a minőségi inputok biztosítása, valamint a folyamatos állategészségügyi és minőségellenőrzési felügyelet garantálja. A hortobágyi haltermékek az országos logisztikai elosztási rendszernek köszönhetően, mára szinte az ország teljes területén elérhetőek. Emellett évről évre egyre nagyobb volumenben szállítanak külföldi piacokra, kiépítve ezzel a Hortobágyi Hal[®] nemzetközi hírnevét.

A hortobágyi halhús minőségének kiválóságát a vevők igazolják vissza azzal, hogy keresik a pontytermékeket akkor is, ha az ára magasabb a versenytársakénál. A jó minőségért hajlandók többet fizetni a vevők, hangsúlyozta a vezérigazgató. A tógazdaság adottságai pedig arra ösztönzik a cég vezetőit, hogy ezeket az adottságokat a minél jobb minőségű hal előállítására használják ki. A hortobágyi szikes talaj köztudottan kedvez a pontytermelésnek, és az is kedvező adottság, hogy itt, a hortobágyi termelő tavakban nincs vízhiány. A víz utánpótlása nem okoz problémát, s az sem mellékes a halhús minőségét illetően, hogy nem használnak vegyszeres kezelést a

termelés során. Magyarán, a bio haltermelésnek jelentős piaci értéke is van, hangsúlyozta *Lupsán Róbert*.

Az elmúlt év pénzügyi nehézségeiről szólva a vezérigazgató elmondta, hogy nem tudtak nyereséget elérni. Ennek oka, hogy nem csak haltermeléssel kell foglalkozniuk, hanem a természet, a környezet védelmével is. Így van ez már több mint két évtizede, s nem véletlen, hogy Hortobágy gazdag biodiverzitása ma is egységes, pompázik és tovább gazdagodik. Ugyanakkor ezek a tevékenységek jelentős többletköltségekkel járnak és korlátozzák a gazdasági tevékenységet is. A többletköltségeket az állam kompenzálta, ám tavaly ez a kompenzációs összeg nem érkezett meg a számlájukra.

A feldolgozott halé a jövő, fogalmaz a vezérigazgató. Szerinte ugyanis akkor kedvelhető meg a ponty és a többi szájkás termék, ha konyhakész állapotban jut hozzá a vásárló. Évente tíz százalékkal növelhető a feldolgozott termékek aránya, így a multinacionális kereskedelmi láncok polcairól egyre több hortobágyi terméket vesznek le. A növekvő feldolgozás az év 11 hónapjában nem jelent gondot, ám a kritikus időpont éppen a december, amit tavaly például nagy erőfeszítésekkel tudnak megoldani. De megoldották, s 23 nap alatt 20 vagon(!) halat dolgoztak fel. Ez nem kis teljesítmény, hiszen a 150 főt foglalkoztató cégnél mintegy százan dolgoznak a termelésben, míg a kereskedelemben, a feldolgozásban, a kiszolgáló részlegeknél 20-20 fő. A vezérigazgatóság 15 főből áll.

A társaságnál mindig is nagy hangsúlyt helyeztek a fejlesztésekre, az innovációra. Az elmúlt évben ugyan nem nagyon volt pénzügyi lehetőségük a beruházások folytatására, ennek ellenére minden pályázati lehetőséget megragadnak. Jelenleg is futnak élő pályázatok, közülük az egyik legfontosabb a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) keretében elnyert, *A Polgár-halastavak természetvédelmi célú vizes élőhely-rehabilitációja* című pályázatuk. A projekt tervezési területe a Hortobágyi Halgazdaság Zrt. vagyonkezelésében lévő Folyás-tóegység részterülete, a 369 hektár összterületű Polgár-halastavak. A tóegység

A bio haltermelés

A Hortobágyi Halgazdaság Zrt. 2002. július hónaptól folytat – ellenőrzött kerekék között – ökológiai halnevelést, illetve tenyésztést. A bio halnevelés vagy ökológiai halnevelés feltételrendszerét a Magyarországon ellenőrzésre jogosult szervezet, a Biokontroll Kht., majd annak jogutódja, a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. szabta meg. Ezeknek az előírásoknak a gazdaság mindenben eleget tesz, így a növény- és algaevő, valamint a ragadozó halállományuk teljes mennyisége ökológiai termékminősítéssel kerül a fogyasztókhoz.

A bio halnevelés feltételrendszerének talán legsarkalatosabb feltétele a felmerülő halegészségügyi problémák megelőzésének, és megoldásának a biztosítása. A gazdaságban már 2002 előtt is végeztek igen eredményes próbákat az alternatív halkezelések bevezetésére. Annyira sikeresek voltak ezen beavatkozások, hogy 2002-re már kizárólag az Európai Közösség direktíváiban is preferált homeopátiás megelőző és terápiás kezelésekre tértek át. Így ezek az eredmények

nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy zökkenőmentesen áttérjenek az ökológiai halnevelésre.

Az ökológiai minősítés feltételrendszerének lényeges elemei a halegészség-ügyhöz kapcsolódó szigorítások, illetve követelmények. Ezek tartalmazzák, hogy a halállományok felnevelése során, hároméves nevelési ciklust figyelembe véve, csak egy alkalommal lehet hagyományos, úgynevezett várakozási idős gyógyszerrel vagy készítménnyel felhasználni, mert a második esetben már a minősítésből való kizárással szankcionál a Biokontroll Hungária Kft. Az újabb szabályozás – az EU-szabályozás megjelenése után – ezt évi egy kezelési alkalomra enyhítette. Azonban az az egy esetet is csak akkor lehet igénybe venni, amikor állatszenvedést és közvetlen állatelluhullást lehet vele megelőzni. A gazdaságban végrehajtott prevenciók és terápiás homeopátiás kezeléseket minden pontban maradéktalanul megfelelnek az ökológiai halnevelés során felhasználható állatgyógyszerek minőségbiztosítási kritériumainak.

tavait 1963-ban helyezték üzembe. A tavak műszaki állapota oly mértékben leromlott, hogy 2003 óta nem lehet üzemzerű halgazdálkodást végezni, s a körülmények még az alapvető vízkormányzáshoz (víztöltés, vízmegtartás) szükséges műszaki követelményeknek sem felelnek meg. A tavak 2003 óta szárazon állnak, a tótalaj kulturális állapotban tartása érdekében az arra alkalmas területeken a halgazdaság szántóföldi művelést végeztetett. A termelés felhagyása után a terület természetvédelmi jelentősége megszűnt. A tavakon korábban rendszeresen költő, táplálkozó vagy átmeneti madárfajok száma jelentősen lecsökkent, a területen túlsúlyban vannak a degradált, nem természetes élőhelyet jelző növényfajok. Ugyanakkor tény, hogy a termelés időszakában a tavak fontos részét képezték a Hortobágy északi részén elterülő vizes élőhelyeknek. Jelen állapotában

a terület nem tudja ellátni természetvédelmi funkcióit sem. A rehabilitációval ismét komoly vizes élőhelyé válik a tóegység. A tervek között szerepel a feldolgozó és a halkeltető korszerűsítése is.

A cég marketingtevékenysége is egyre szélesebb körű. Évről évre nagy közönséget vonz az immár országos hírűvé vált ősi lehalászási ünnep, amelyen a cég is bemutatja tevékenységét. Az ünnep arra is alkalmas, hogy az ősi mesterséget megismertessék az emberekkel, hiszen ma már kevesen ismerik a halászat nehéz oldalát. A három éve kezdődött rendezvényre nagy az igény, az emberek nagyon megkedvelték, hiszen a közönség létszáma évente 1000 fővel nő. Hortobágy nemzeti kincs, amit nemcsak megőrizni kell, hanem nyitottá is kell tenni az érdeklődők számára, mondta végezetül *Lupsán Róbert*.

H. Gy.

A Hortobágyi Hal®

Olyan pontyfajtákat alakítottunk ki, amelyek a hortobágyi rögön edződtek, elviselik a kedvezőtlen életkörülményeket, de jó termelési mutatókkal hálálják meg a kedvező életfeltételeket, mondta a vezérigazgató. Hortobágyon 1916 óta tenyésztnek pontyot. Hazai, cseh, délszláv és német területről származó pontyokkal kezdtek a termelést. Pozitív tömegszelekciónal kialakították az ezen a rögön jól termelő utódokat biztosító tenyészállományt, amelyet természetesen ívattak. Ennek sikerére utal Németh Endre: A magyar szikesek című könyvéből vett idézet: „A magyar tógazdaságoknak sikerült kitérni a nemes pontyokat kitenyésztetni, s ezek között első helyen álltak a hortobágyi szikes talajon nevelt pontyok is, ami azt bizonyította, hogy a szikes talajú tavak halai semmiben sem maradnak el a jobb talajú tavakon tenyésztett halaktól. Sőt, ezek a pontyok az átlagosnál nagyobbak, fehérebb színűek és izletesebbek voltak. Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy a hortobágyi tavakban termelt halak (Hortobágyi tükrös ponty, Hortobágyi pikkelyes ponty, s a Hortobágyi nyurga ponty) eljutottak nem csak Debrecen és Budapest, hanem Bécs, Prága, Varsó és Berlin, sőt még Amszterdam halpiacaira is.”

Léghűtéses seprős motorok
Típus: Scavenger Backwater Motors

- 4,8 LE-től – 21 LE-ig
- kézi vagy elektromos indítás
- léghűtéses négyütemű Honda motor
- nincs többé dugulás a hűtőrendszerben
- alacsony fogyasztás
- hínáros, szennyezett vizekben is

Két- és négyütemű munkamotorok
Mercury külmotorok 2,5 LE-től

- könnyű súly
- egyszerű kezelhetőség
- teljes körű alkatrész ellátás
- országos szervizhálózat

www.interservice.hu
Tel: 06/1/365-1831; Fax: 06/1/365-1830
e-mail: interservice@t-online.hu

Ha hatékonyan, gazdaságosan akar dolgozni válassza az Interservice Kft. csónakmotorjait!

Széchenyi Agrár kártya „Jövet-menet”

Egy mozgásban lévő bank,
a mozgásban lévőknek